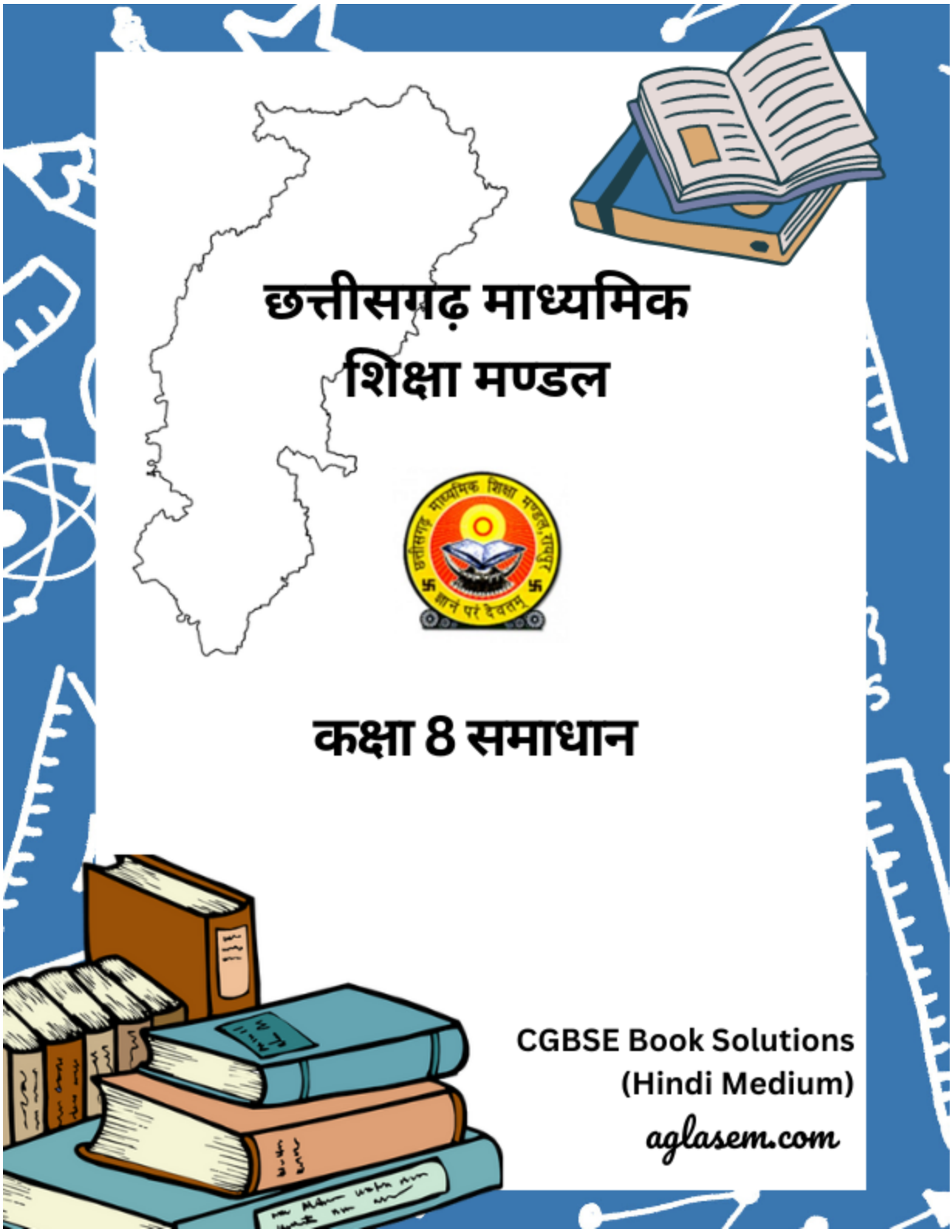
CG Board Class 8 Sanskrit Solutions

CGBSE Class 8 Sanskrit Solutions
Chapter 8
ग्राम्यजीवनम्

Page No. 22

अभ्यासप्रश्नाः

(1) निम्नांकित प्रश्नों के उत्तर संस्कृत में लिखिए-
(क) ग्राम्य जीवनं कथं भवति ?
उत्तर -ग्राम्यजीवनं सुव्यवस्थितं भवति।

(ख) ग्रामे प्रायेण जनाः कीदृशाः भवन्ति ?
उत्तर - ग्रामे प्रायेण जनः स्वस्थाः भवन्ति।

(ग) क्षेत्रेषु जनाः कदा कार्यं कुर्वन्ति ?
उत्तर - क्षेत्रेषु जनाः प्रातःकालात् सायं यावत् कार्यं कुर्वन्ति।

(घ) कुल्यया परिवेष्टितानि कानि सन्ति ?
उत्तर - कुल्यया परिवेष्टितानि क्षेत्राणि सन्ति।

(ङ) इदानीं कृषिव्यवसायः कीदृशः अस्ति?
उत्तर - इदानीं कृषिव्यवसायः लाभप्रदः अस्ति।

(च) हृदयः केन प्रसन्नः भवति ?
उत्तर - हृदयःग्राम पथिकानां गोपालनां च संगीतेन प्रसन्नः भवति।

(छ) धूलिधूसरिताः विविधाः क्रीडाः के कुर्वन्ति ?
उत्तर - धूलिधूसरिताः विविधाः क्रीशः बालकः कुर्वन्ति

(ज) ग्राम्यजीवनं सुखकरं कथं भवेत् ?
उत्तर - यदि ग्रामेषु सफलानि साधनानि उपलब्धानि भवेयुः तर्हिं ग्राम्यजीवनं सुखकरं भविष्यति।

schools.aglasem.com
aglasem.com

Page No. 22

(2) कोष्ठक में दिए गए उचित क्रिया पदों से रिक्त स्थानों की पूर्ति कीजिए **-**

(क) पक्षिणः ..... । (कूजन्ति/कूजति)
उत्तर - कूजन्ति

(ख) ग्रामीणः हलानि .....। (कर्षतः/कर्षन्ति)
उत्तर - कर्षन्ति

(ग) मनांसि निर्मलानि .....। (भवति/भवन्ति)
उत्तर - भवन्ति

(घ) सकलानि साधनानि .....। (भवेत्/भवेयुः)
उत्तर - भवेयुः

(ङ) ग्राम्यजीवनं सुखकरं .....। (अभवत्/भविष्यति)
उत्तर - भविष्यति

(च) ग्रामे सौविध्यं .....। (अस्ति/सन्ति)
उत्तर - अस्ति

(छ) वातावरणं स्वच्छं .....। (स्यात्/स्युः)
उत्तर - स्यात्

Page No. 22

(3) निम्नांकित वाक्यों का संस्कृत में अनुवाद कीजिए**-**

(क) गाँव कृषि प्रधान होता है।
उत्तर - ग्रामः कृषि प्रधानः भवति।

(ख) किसान खेतों में काम करता है।
उत्तर - कृषकाः क्षेत्रेषु कार्य करोति।

schools.aglasem.com

aglasem.com

(ग) किसान अन्न उगाता है।
उत्तर - कृषकः अन्नं उत्पादयति।

(घ) गाँवों में मनोरंजन भी सुलभ है।
उत्तर - ग्रामेषु मनोरञ्जनानि सुलभः अस्ति।

(ङ) भारत गाँवों का देश है।
उत्तर - भारतः ग्रामाणाम् देशः अस्ति।

Page No. 22

(4) निम्न पदों का समास विग्रह कीजिए-
उत्तर -
(1) कुल्याजलेन = कुल्यायाः जलेन
(2) शस्यश्यामला = शस्येन श्यामल
(3) ग्राम्यजीवनम् = ग्राम्यस्य जीवनम्
(4) कृषिव्यवसायः = कृषेः व्यवसायः
(5) शिक्षालयः = शिक्षायाः आलयः
(6) अल्पव्ययसाध्यम् =अल्पव्ययस्य साध्यम्

Page No. 22

(5) "ग्राम्यजीवनम्" नामक पाठ के अन्तर्गत आए सन्धियुक्त शब्दों का विच्छेद कर नाम लिखिए। (कम से कम पाँच)।

(1) वैज्ञानिकोपकराणानं = वैज्ञानिक +उपकराणानं (गुण स्वर संधि)
(2) मनोरञ्जनम = मनः + रञ्जनम् (विसर्ग संधि)
(3) वायुजलादीनि = वायु जल +अदिनि (दीर्घ स्वर संधि)
(4) धान्यदिकम् = धान्य +आदिकम् (दीर्घ स्वर संधि)
(5) अत्यतोपयोगीनि = अत्यत +उपयोगीनि (गुण स्वर संधि)

Page No. 22

(6) "कृषीवलः" अकारान्त पुल्लिंग शब्द का रूप (कारक रचना तीनों वचनों और शब्द का रूप सभी विभक्तियों में लिखिए-

schools.aglasem.com
aglasem.com

उत्तर -

विभक्ति	एकवचन	द्धिवचन	बहुवचन
प्रथमा	कृषीवलः	कृषिवलौ	कृषीवलाः
द्धितिया	कृषीवलम्	कृषिवलौ	कृषीवलात्
तृतीया	कृषीवलेन	कृषीवलाभ्यम्	कृषीवलैः
चतुर्थी	कृषीवलाय	कृषीवलाभ्यम्	कृषीवलेभ्यः
पंचमी	कृषीवलात्	कृषीवलाभ्यम्	कृषीवलेभ्यः
षष्ठी	कृषिवलस्य	कृषीवलयोः	कृषीवलानाम्
सप्तमी	कृषीवले	कृषीवलयोः	कृषीवलेषु
सम्बोधन	हे कृषीवल !	हे कृषीवलौ !	हे कृषीवलाः !

aglasem.com

schools.aglasem.com

AglaSem Earn while Learn Program. Send your papers and get paid.
Contact: support@aglasem.com aglasem.com